

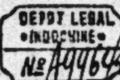

GIÁ BÁO: MẪI SỐ 0.04
Một năm 0.600
TRONG QUỐC Năm tháng 3.10
Đo tháng 1.00
PHÁP VÀ THUỘC ĐỊA PHÁP
Một năm 7.000 Năm tháng 3.000
NGOÀI QUỐC
Một năm 11.000 Năm tháng 4.000
Đưa báo và đăng quảng cáo
theo lệ thường.

TIENG-DAN

CHUYÊN BIÊN CHỨC
BUYNH-THUC-KHANG

Mỗi tuần xuất bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 133, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 - Đăng ký thiệp: TIENG-DAN HUÉ

Quán-19
RAN-DINH-PHIEN

Văn hóa là của
quĩ chung cả nhân
loại.

CÁI TỘI "TÔI TÀN VĂN-HÓA" trong cuộc chiến-tranh

Trên lịch sử tiến hóa của loài người, không phải sự nghiệp của một chum một tay cùng công trình trong khoảng kế tháng kế năm; mà chính là trước làm sau nối, thành chưa ngày đến, từ đời nọ sang đời kia, mới có cuộc tiến hóa ấy. Nói cho rõ, những công việc giúp bèn cho đường tiến hóa ấy, cái gì mà người trước đã sáng tạo phát minh, thì người sau được hưởng nhờ cái ơn ấy, lại lựa công phu và thì giờ để chăm lo việc tiến hóa mới. Những sự phát minh và sáng tạo kế tiếp nối chơn nhau, tức là văn hóa; mà cái kho văn hóa ấy tức là sách vở kinh truyện góp chừa lưu làm vật quý báu bất hủ cho muôn đời mà nhân loại ai cũng quý chuộng.

Phương Đông Tàn Thủy Hoàng đốt sách, làm kẻ tội nhân cho muôn đời, chính vì cái cơ hội văn hóa ấy; mà hiện đời văn minh này, trong cuộc chiến tranh, quốc tế cũng cấm sự đốt tàn văn hóa, nhận sự phá hủy những cơ quan văn hóa là việc tối dã man, chính vì cái lẽ đã nói trên.

Không chỉ thế thôi, người đời chết lớp này rồi lớp khác sanh ra, lại dài thành quách ngày nay bị tàn phá, ngày sau có thể kiến trúc và khôi phục lại cảnh cũ hoặc đẹp tốt hơn

cũng nên. Đến văn hóa trăm ngàn đời lưu truyền, phá hủy một cái là mất một cái, mà cái phá hủy đó không khi nào khôi phục được. Ở phương Đông muốn tìm sách vở trước đời Tần, không còn có bộ gì là hoàn toàn, mà ở Âu Mỹ đời với dấu tích người xưa, một tấm bia tàn, một bức tranh nát, quý giá vô cùng. Trái lại những cuộc chiến tranh, lại nhiều khi thì cái thủ đoạn giết man, làm cho cơ quan văn hóa bị tiêu hủy, thật là cái tội không dung thứ được.

Nhân cuộc chiến tranh Trung Nhật, người Nhật thả bom vào Bắc Bình, Thượng Hải làm tan nát mấy nơi chưa hề văn hóa, mà chúng ta sanh mới cảm tưởng, chán cho trẻ đời máu thuẫn này, nhất là chán cho dân tộc đã gọi là văn minh mà cam tâm phạm đến tội ác chung của nhân loại.

Trăm ngàn năm chưa hề phá hủy trong một giờ đồng hồ đã tàn tàn / Ngân ức triệu người cho gần 60, phơi tâm trí làm ra công trình vĩ đại, mà một trận đạn lửa đã hủy hoại đến mất cả dấu tích / Rõ là việc trái ngược trên đường tiến hóa, mà truy nguyên ra là vì một chữ "lợi" làm cho người đời mà mất đến lòng mà không chịu suy nghĩ!

CHIÊN ĐỜI

Đừng tham mà mang
lấy họa

"Thầy của mò mắt" Cứ nói người xưa để lại ít khi sai. Một người thầy thường mất đường sáng suốt, có đến ba bốn tay nghĩ, có học thức biết nhận thấy chỗ phải mà đầu, sự thế mà không thấy cái lợi đang rồi thì con mắt như nhắm lại. Đến ba bốn tay nghĩ, học thức hay đi đến mắt chỉ biết có lợi đồng! Mồ theo học đồng mà mắt có phẩm giá, quên cả đi lại, bèn rả cả thanh danh, lại có khi mua lấy sự tài lợi khố hình là khác. Đó là cái nguyên nhân cái nghĩa cho bao nhiêu sự hối lộ, dựa người lấy của, cũng có vụ lương gọi, phỉnh phờ, mà các vụ chủ động hầu hết là hàng người có học vấn để lợi này khác.

Thường thường người có học mà bị hại cũng do ảnh hưởng của người này, người kia người không học thì lợi ngay biết bao nhiêu! Ảnh hưởng của đến ngay đến tâm mạng như tên người có học bị lợi vì tâm thành dịch là mà báo đã đồng bèn trước. Số là muốn đi phòng sự truyền nhiễm nên ở đó học người lính này đi qua tinh khác phải có giấy nhận là để chính thức người trước rồi, cái giấy tâm thành sự gần như trở nên một thứ giấy thông hành. Hàng có người đi lợi vì lợi ích vì chuyên tâm thành, thì cũng còn có người nghĩ như mà cho là vô ích, và nhất là sự sự chơn kim. Vì vậy mà anh họ lợi dụng, bèn cái về tâm thành của mình cho các người này đi lấy vài của học. Khi anh ta đi đi tìm kiếm để lấy giấy mà bèn. Anh kia có người đến rằng thành tâm người định dịch là có cái là một thứ thành tâm như thế để dịch là vào mình người, mà một thứ để để chỉ yên rồi, để cho cơ thể mình quen, mà một giấy viết ở trường dịch là thì thì cũng cũng vậy. Vậy nên tâm thành tâm thì lợi thì nhân có lợi. Quả thật anh kia tìm kiếm tâm thành, thì lợi thì đem ra bán dịch là mà bỏ mạng! Đó là tham mà có lợi, cái lợi to lớn biết bao!

Nhưng cái chuyện tâm thành tâm thành dịch là để để chỉ là một cái chuyện "thời sự", cho có cái lợi bao nhiêu chuyện khác cái lợi tham tâm mà khác. Đương nói chỉ chuyện xa lạ, cảnh trong cái chuyện của ban thường trực ở Dân viện Trung kỳ này mai đây mà có người cũng đi nghĩ đến cái lòng tham ấy. Không sao lợi có bèn theo của một số lợi tham tâm thành và thanh niên nghĩ cho ông nghĩ, mà trong họ lợi có cái lợi chuyện có người lấy tiền mua thêm để vận động vào ban Thường trực. Một là thêm bán mồi chực đồng! Ý là anh em họ tham tâm thành và thanh niên nghĩ cho ông nghĩ, mà trong họ lợi có cái lợi chuyện có người lấy tiền mua thêm để vận động vào ban Thường trực. Một là thêm bán mồi chực đồng! Ý là anh em họ tham tâm thành và thanh niên nghĩ cho ông nghĩ, mà trong họ lợi có cái lợi chuyện có người lấy tiền mua thêm để vận động vào ban Thường trực.

VÀI DẬT-SÙ' CỦA NHÀ ĐẠI-CÁCH-MẠNG TRUNG-HOÀ TÔN=TRUNG=SON

Tôn-dật-Tiên tức Trang-son hay Tôn-Yên cũng một. Cái tên ấy không lạ gì với người thế giới. Đối với người mình, ông ta vì như con nhà hàng xóm, không ai không biết của ít nhiều khoảng đời của nhà đại cách mạng ấy. Đó là chưa nói có người trực tiếp bàn luận cùng ông, như cụ Sào-Nam tức ở Nhật.

Lịch sử họ Tôn, nói ra có dài, một vài cột báo không làm sao kể rõ. Vậy dưới đây chỉ lược thuật vài đặc sự hay hay, để biết nhà đại cách mạng ấy sống đã từng làm vang lừng, chẳng phải người kỳ quái gì, mà chỉ là người thường như mọi người khác. Tuy nhiên, vì hồi báo những câu chuyện người ở nông thôn làm được Nghĩu Thuận cả, hoặc ở Trung người gì? mình người gì?, một mục tâm niệm lần chơn trước tới đích đó thôi.

Chấn trâu và cày ruộng
Nói đến các bậc danh nhân làm nên công nghiệp tạo dựng muôn đời, mà là tánh nhà hàn vi, người ta hay nhắc chuyện đời xưa. Nhưng có biết đến Tôn-trung-Son là người ở thế kỷ 20 này mà cũng gốc con nhà nghèo khổ.

Cha mẹ nghèo, có vài bụi ruộng, phải nuôi con cái lấy nuôi thân. Lúc đã thôi học trường làng, ông phải vừa học chữ Án táy vừa giúp cha mẹ làm ruộng. Công việc của Tôn là gác trâu cho cha cày, và đeo hái trên lưng trâu nhàn nhào nhào giã. Làm việc ông cũng phải làm vào buổi sáng, quấy quấy dưới đám ruộng dần dần lại tận-hàng. Đến mùa gặt thì cha con họ Tôn, cực nhọc không chỗ nói: muốn cho không bỏ một chút gì ruộng phi, hai cha con ra sức nhồi tạt từng cây rạ. Còn có việc đất khó nào, lại trông rạn, đập, không hề bỏ một khoảng trống bỏ dụng. Thật đấy với người không hề biết nghĩ ngơi nhàn rỗi.

Đấy, cậu chừa trâu họ Tôn, 30, 40 năm sau, nói ai có ngờ là người tự lãnh phần ở chôn ở trên bốn triệu dân Tàu và lưu lại cho đời một môn học thuyết "Tam dân" cũng những khi tất bất hải

Bị bạn học chế nhạo
Ông Thác-nhĩ-tư-Thất (Leon Tolstol), một danh nhân ở Nga, thế giới đều sùng bái, mến yêu; nhưng cái bộ dạng của ông lúc nhỏ xấu xí vô cùng, ai ngờ lời cũng khó lòng thương được. Bà mẹ ông biết tánh tình của người tục là thế nào, nên làm lúc ốm con vào lòng mà cần dặn: "Này con, coi bộ mặt của con, chắc không ai thương được đâu, con phải làm thế nào cho người ta được lòng phải yêu mến con kia, ông cũng tự biết thế, nên quyết chí, mình tự biết lấy

minh, không cần ai biết tới, rần rần lập lập tình tình để đánh để cái về xấu xí mà vì người đời lãnh minh như mẹ đã nhẽ. Chẳng bao lâu ông đẹp chí. Ngày nay, ai nghe nói Thác-nhĩ-tư-Thất là ra ngao.

Cho biết trò đời là vậy. Cũng cho biết các đấng vì nhân phần nhiều vì chỗ kích thích đến động lòng ta ở làm cho chỗ hoài bão càng lớn lao. Thì Tôn-Yên cũng lại gặp cảnh tương tự như vậy:

Lúc học tại trường Saint Louis bèn kinh thành đảo Hawaii, Tôn bị bạn bè người Mỹ chế nhạo, làm lúc phát xung lên. Vì theo tục Tàu, ông ông vợ trẻ, chỉ chừa một cái chóp tóc thông dài xuống; các cậu bé con da trắng, cho ông là một giống với người Canada, một giống người - theo chúng - là hèn hạ. Chẳng có theo năm chép tóc dài rồi cười rộ lên, Tôn tức quá. Không cự lại? Đâu có được, vì Tôn vừa già vừa có thể, chẳng lại đồng. Tôn xét ra giống Canada là giống người nhà mình, vai vế, trang phục, lại biết tôn trọng tự do của cá nhân; còn người Mỹ thì hung (Xem qua trang 4 cột 3)

Ngày 19 Octobre có 111 người chết vì dịch tả!
Theo ĐÔNG-PHÁP, số Y 15 Báo kỹ cho hay từ khi xảy ra nạn dịch tả đến nay, số chết càng tăng lên mãi, đến nay đã 3872 người mắc, 2470 người chết.

Ngày 19 Octobre có 111 người chết, 139 người mới mắc bệnh, mà số hơn hết là hai tỉnh Hải dương và Kiến an.

TRUNG - NHẬT CHIẾN-TRANH
Bắc-hải, một thương khầu của liệt cường ở vịnh Bắc-kỳ bị chiến hạm Nhật bắn

QUẬN NHẬT BẢ TRẦN XUỐNG HÀ-NAM
Độc-bình, 20-10 - Chiến cuộc ở Hoa Bắc ngày càng thêm nghiêm trọng. Những toán quân Nhật trên một trận địa ở Bình Hán sau khi lấy được trận địa Bắc, sáng hôm 18-10, đã tràn xuống tỉnh Hà nam và lấy được thành Soong Choa trong tỉnh này.

Những quân Nhật đang áp dụng xuống Chương Đức là một thành trọng yếu trong tỉnh Hà nam, dưới Bắc bình 500 cây số.

QUẬN TÀU ĐÀ LẤY LẠI ĐƯỢC NGUYỄN BÌNH
Hải-khẩu, 20-10 - Hôm thứ ba vừa rồi quân Tàu ở Sơn tây có cơ hành một trận phản công rất kịch liệt. Quân Tàu tiến lên phía Bắc và thừa thế thân phụ thành Nguyễn bình mấy lần nay ở trong tay quân Nhật.

Người ta chưa đợy tin tức gì về mấy toán quân Nhật bị vây ở gần Nguyễn bình và các tuyệt với đại bình của họ.

QUẬN KHUẾ CHIẾN ĐƯỢC NHIỀU HƠI HIỆN VẬT Ở THÁI NGUYÊN...
Độc-động, 20-10 - Trên một trận Sơn tây, quân Nhật đã chiếm được phòng tuyến của quân Tàu ở Thái nguyên, thủ phủ Sơn tây.

...VÀ LẤY ĐƯỢC SÁT BINH-TUY Độc-bình, 21-10 - Đường xe lửa 10 km: Bình đi Tuy vẫn hiện đã lợi vào tay quân đội Nhật-Mông.

HẢI QUẢN NHẬT NHƯN CHIẾN ĐẢO HẢI-NAM
Hương-cảng, 20-10 - Các giới quân sự

Mấy vấn đề đem ra viện Dân biểu năm nay

- Kỳ hội đồng thường niên viện Dân biểu sắp họp ngày 3 Novembre, sẽ thảo luận những vấn đề sau đây:
- 1) Bản kế của Lhoan-nhĩ-thán trong ngân sách Trung kỳ - về năm 1936.
 - 2) Bản kế các khoản chi tiêu có lợi ích về phương diện xã hội và kinh tế, và các việc công tác dự trả trong ngân sách Trung kỳ về năm 1936.
 - 3) Dự bản nghị định về các số tiền gia bách phần phụ nộp vào thuế đình của người Nam trong năm 1936.
 - 4) Dự bản nghị định về các số tiền gia bách phần phụ nộp vào thuế đình của người Nam về năm 1936.
 - 5) Dự bản nghị định về các số tiền gia bách phần phụ nộp vào thuế môn bài, đồ sung vào Ngân sách các phòng thương mại và canh nông ở Trung kỳ.
 - 6) Dự bản nghị định về việc đặt ngạch thuế trước bộ các thuế xe chạy bằng cơ khí.
 - 7) Dự bản nghị định về việc sửa đổi lại ngạch thuế thân của người ngoại quốc được hưởng một qui lệ đặc biệt.
 - 8) Dự bản nghị định về việc sửa đổi lại ngạch thuế thân những người Á châu ngoại quốc.
 - 9) Bản trích kế những khoản chi tiêu có lợi ích về phương diện xã hội và kinh tế, và bản dự trả các việc công tác trong ngân sách của tỉnh về năm 1936.
 - 10) Các khoản công tác dự trả trong Ngân sách Đông pháp và Ngân sách riêng về năm 1936.
 - 11) Các khoản chi tiêu có lợi ích về phương diện xã hội và kinh tế, dự trả trong Ngân sách Nam triều về năm 1936.
 - 12) Các khoản công tác dự trả trong Ngân sách Nam triều về năm 1936.
 - 13) Vấn đề mạt sát và đi dân khải hoang.
 - 14) Việc đổi lại các con đường (Reclassement des Routes).

44 NGƯỜI ĐÀN BÀ KHỞI XƯƠNG VỤ ĐÌNH CÔNG Ở MỎ ƯƠNG BÍ

Mới rồi có 20 phu đàn bà ở mỏ Ương bí (Quảng yên) nổi lên đình công. Nhà chức trách bắt 44 người cầm đầu vụ này giam tại nhà lao Quảng yên. Rồi đưa về Hải phòng. Tòa án Hải phòng xét không có quyền xử vụ này, nên đã giao 44 người ấy về Quảng yên.

Không quân Pháp tập trận ở các Thuộc địa

Paris 2 Octobre. - Mùa thu này không quân Pháp sẽ tập trận ở các thuộc địa. Đạo không quân thứ nhất sẽ khởi hành ở Istres hôm 9 Novembre đi về phía Bắc địa cầu và hôm 27 Octobre đi về phía Nam.

Đạo thứ nhì sẽ do thám "Teste" từ bên Great chế đi hôm 28 Octobre. Lần này hơn 80 chiếc máy bay mới đi cuộc tập trận.

Một phần sẽ tập trận ở Bắc Phi hợp thành đoàn mà vượt qua hải an mạc Sahara; một phần theo tuyến ở phía Nam về Tasi's.

Hai đội sẽ xung trận Đông dương và Madagascar.

Đạo không quân thứ nhì theo tuyến ở Bắc Phi. Hôm 11 Novembre ở đây cuộc duyệt binh ở Tunis.

VĂN-VĂN

Lên núi Ngự-bình
Khi nhân lên đình Ngự Bình Sơn. Nhằm cuộc tang thương mới chừa tan! Thông đượm nửa Giao xanh lẫn xám. Cát bồi cửa Thuận trắng pha vàng. Bấy tiếng Thiên vương chầu cao ngất. Bấy nhịp cầu Hương khách nhộn nhịp.

Bốn phía lao xao trời muốn thỏ. Gió gào gầm xon với ngọn triều dâng. Ngày trùng cửu chơi núi gặp buổi trời không thường

Giang sơn vẫn cũng lối năm xưa. Cái thú dâng cao nghĩ đã thừa. Chợt 5 lam nhem trơ nét mặt. Vỡ 10 ô lếp ló chia răng cưa.

Cội thông gặp gió đung đưa sóng. Vỡ ra cội đóm hồng bị trận mưa. Phong cảnh nhớ ai? tay lên đá! Trùng dương còn chúng hừng ngắm thơ.

Lục
Mưa dầm một trận nước huyền thiên. Cát có ông xanh chng đỏ diên. Gió dập mây đưa trời chửa sấm. Gió gào gầm sóng cuộn đất cũng rền. Bình chầu lán xám, thăm không thể. Đứng bãi rầy tai, lịch có quyền. Rõ thiệt vũ-sư thời cái nguyệt. Nhà tranh bực đời ngã không yên.

NAM-SƠN

Lạc-lầy

**Ai là kẻ từ tâm, hãy nhớ
tôi đóng bảo bị nạn ngoài
Bắc!**

Giúp nhau cùng!

TRUNG - NHẬT CHIẾN-TRANH

QUẬN NHẬT BẢ TRẦN XUỐNG HÀ-NAM
Độc-bình, 20-10 - Chiến cuộc ở Hoa Bắc ngày càng thêm nghiêm trọng. Những toán quân Nhật trên một trận địa ở Bình Hán sau khi lấy được trận địa Bắc, sáng hôm 18-10, đã tràn xuống tỉnh Hà nam và lấy được thành Soong Choa trong tỉnh này.

Những quân Nhật đang áp dụng xuống Chương Đức là một thành trọng yếu trong tỉnh Hà nam, dưới Bắc bình 500 cây số.

QUẬN TÀU ĐÀ LẤY LẠI ĐƯỢC NGUYỄN BÌNH
Hải-khẩu, 20-10 - Hôm thứ ba vừa rồi quân Tàu ở Sơn tây có cơ hành một trận phản công rất kịch liệt. Quân Tàu tiến lên phía Bắc và thừa thế thân phụ thành Nguyễn bình mấy lần nay ở trong tay quân Nhật.

Người ta chưa đợy tin tức gì về mấy toán quân Nhật bị vây ở gần Nguyễn bình và các tuyệt với đại bình của họ.

QUẬN KHUẾ CHIẾN ĐƯỢC NHIỀU HƠI HIỆN VẬT Ở THÁI NGUYÊN...
Độc-động, 20-10 - Trên một trận Sơn tây, quân Nhật đã chiếm được phòng tuyến của quân Tàu ở Thái nguyên, thủ phủ Sơn tây.

...VÀ LẤY ĐƯỢC SÁT BINH-TUY Độc-bình, 21-10 - Đường xe lửa 10 km: Bình đi Tuy vẫn hiện đã lợi vào tay quân đội Nhật-Mông.

HẢI QUẢN NHẬT NHƯN CHIẾN ĐẢO HẢI-NAM
Hương-cảng, 20-10 - Các giới quân sự

TRUNG - NHẬT CHIẾN-TRANH

QUẬN NHẬT BẢ TRẦN XUỐNG HÀ-NAM
Độc-bình, 20-10 - Chiến cuộc ở Hoa Bắc ngày càng thêm nghiêm trọng. Những toán quân Nhật trên một trận địa ở Bình Hán sau khi lấy được trận địa Bắc, sáng hôm 18-10, đã tràn xuống tỉnh Hà nam và lấy được thành Soong Choa trong tỉnh này.

Những quân Nhật đang áp dụng xuống Chương Đức là một thành trọng yếu trong tỉnh Hà nam, dưới Bắc bình 500 cây số.

QUẬN TÀU ĐÀ LẤY LẠI ĐƯỢC NGUYỄN BÌNH
Hải-khẩu, 20-10 - Hôm thứ ba vừa rồi quân Tàu ở Sơn tây có cơ hành một trận phản công rất kịch liệt. Quân Tàu tiến lên phía Bắc và thừa thế thân phụ thành Nguyễn bình mấy lần nay ở trong tay quân Nhật.

Người ta chưa đợy tin tức gì về mấy toán quân Nhật bị vây ở gần Nguyễn bình và các tuyệt với đại bình của họ.

QUẬN KHUẾ CHIẾN ĐƯỢC NHIỀU HƠI HIỆN VẬT Ở THÁI NGUYÊN...
Độc-động, 20-10 - Trên một trận Sơn tây, quân Nhật đã chiếm được phòng tuyến của quân Tàu ở Thái nguyên, thủ phủ Sơn tây.

...VÀ LẤY ĐƯỢC SÁT BINH-TUY Độc-bình, 21-10 - Đường xe lửa 10 km: Bình đi Tuy vẫn hiện đã lợi vào tay quân đội Nhật-Mông.

HẢI QUẢN NHẬT NHƯN CHIẾN ĐẢO HẢI-NAM
Hương-cảng, 20-10 - Các giới quân sự

TRUNG - NHẬT CHIẾN-TRANH

QUẬN NHẬT BẢ TRẦN XUỐNG HÀ-NAM
Độc-bình, 20-10 - Chiến cuộc ở Hoa Bắc ngày càng thêm nghiêm trọng. Những toán quân Nhật trên một trận địa ở Bình Hán sau khi lấy được trận địa Bắc, sáng hôm 18-10, đã tràn xuống tỉnh Hà nam và lấy được thành Soong Choa trong tỉnh này.

Những quân Nhật đang áp dụng xuống Chương Đức là một thành trọng yếu trong tỉnh Hà nam, dưới Bắc bình 500 cây số.

QUẬN TÀU ĐÀ LẤY LẠI ĐƯỢC NGUYỄN BÌNH
Hải-khẩu, 20-10 - Hôm thứ ba vừa rồi quân Tàu ở Sơn tây có cơ hành một trận phản công rất kịch liệt. Quân Tàu tiến lên phía Bắc và thừa thế thân phụ thành Nguyễn bình mấy lần nay ở trong tay quân Nhật.

Người ta chưa đợy tin tức gì về mấy toán quân Nhật bị vây ở gần Nguyễn bình và các tuyệt với đại bình của họ.

QUẬN KHUẾ CHIẾN ĐƯỢC NHIỀU HƠI HIỆN VẬT Ở THÁI NGUYÊN...
Độc-động, 20-10 - Trên một trận Sơn tây, quân Nhật đã chiếm được phòng tuyến của quân Tàu ở Thái nguyên, thủ phủ Sơn tây.

...VÀ LẤY ĐƯỢC SÁT BINH-TUY Độc-bình, 21-10 - Đường xe lửa 10 km: Bình đi Tuy vẫn hiện đã lợi vào tay quân đội Nhật-Mông.

HẢI QUẢN NHẬT NHƯN CHIẾN ĐẢO HẢI-NAM
Hương-cảng, 20-10 - Các giới quân sự

BỨC THƠ GỜI CHUNG CHO HAI ÔNG DÂN - BIỂU LINH QUANG - BÌNH

Sức thơ này, tuy gởi cho 2 ông Dân-biểu Quang-Bình, mà trong ý về nơi về việc chung cả Dân-viện, xin đăng như dưới.

Thưa hai ông Dân-biểu, Trước ngày công cử Dân-biểu, (1-3-37), hai ông trong vào các anh em Cử tri và Ủy viên ra thế nào? thì nay trước ngày hai ông sẽ bước chân vào viện họp Hội đồng, (3 Novembre) mà lại là họp hội đồng đầu khóa 1937 - 1941, chờ không phải như các kỳ hội đồng thường niên khác; toàn thể quần chúng lại trông vào các ông cũng như thế.

Vì những lý ấy, nên chúng tôi xin lấy lòng thành thật mong hai ông làm tròn nhiệm vụ nặng nề mà anh em đã phó thác, cũng giữ lời hai ông đã hứa.

Về những sự «khuyết tước» và «ước mong» của quần chúng (linh Quang-bình, tôi thiết tưởng, cũng chẳng khác chi những sự «khuyết tước» và «ước mong» của toàn thể quần chúng mấy linh Trung-kỳ. Vì sống đồng một cái «thông bệnh» như nhau cả; tưởng hai ông cũng đã chân thành rõ những linh trạng kỳ rồi.

Tiền đây, theo chỗ chúng tôi nhận thấy một điều rất cần thiết là cái ngày mà người ta lựa chọn hai ông ra làm sao, thì ngày nay, trước và sau khi hai ông sẽ bước chân vào viện, hẳn các ông sẽ đem nghị lực và đem những ý kiến chân thành, bày tỏ cũng cáo bạn đồng viện đồng dân, để thương xót chọn lựa hầu cử vào «ban thường trực», và hai ông Dân-biểu đi dự Đại Hội

QUAN THÔNG ĐỐC NAM-KY RA ĐẠC-AN CHO NAN DAN RẠCH-GIA

Nạn lụt nước dâng làm hại dân miền Rạch giá cũng không vừa, các báo đều có đăng số thiệt hại. Dân bị nạn thấy tai ở tình này, hiện quan Thông đốc Pagès có cho số Kiểm lâm Rạch giá phát 2 ngàn lăm giấy phép phátiram-lực và trám-xanh không thuế cho dân.

đồng kinh tế» những người nào đã tư cách, không vì môn lợi riêng càng danh bảo, có tâm huyết và hiểu rõ sự sống còn chung của dân xứ Trung Kỳ này; không để cho thế lực, tiền tài, cùng vì danh lợi che lấp. hay là những lời ngon chanh ngọt giếm cảm dỗ. Nhất là đánh đổ những sự hành vi bất chính đáng.

Chúng tôi sống giữa Chánh thể cái cách này, trước thì hai Chánh phủ lo sao cho quốc dân để phần sống khổ, dưới thì viện Dân-biểu là một cơ quan dân cử, nào có phải là cơ quan để diễn trò; sự quan hệ đó các ngài đã rõ, mà bao nhiêu sự việc lại là theo máy của toàn Viện, vì chẳng khác như một đầu máy đoàn xe lửa, nếu không quan sát cho cẩn thận mà cứ không phải người, thì sau này trong cái khóa thời gian bốn năm, hẳn có ăn năn cũng đã muộn. Dân-viện mới giá trị để phần, mà nhân dân cũng thất vọng to.

Vậy xin các ông hãy gác những tình riêng trên trường giao lộ về cá nhân ra, để liên kết một giải đồng tâm duy nhất cùng bạn đồng viện để chọn lựa; cho có ban trị sự xứng đáng để đạo đạt những điều nguyện vọng, sự đau khổ của quốc dân ở thôn quê bị che lấp trong màn kín mà chánh phủ chưa tỏ trần, cũng những lượng khoan hồng, việc ân huệ của hai chánh phủ sẽ thi hành mà quốc dân đương ước mong.

Cái viện Dân-biểu Trung kỳ mai sau này mà được quang cảnh về vang, được thế lực đầy đủ, là quốc dân trông cậy từ đây ở những tay học thức lịch duyệt đồng tâm nhất, không chia phái đảng, không nệ trẻ già, không kể lợi danh, không so mới cũ, đặt đoàn thể chung lên trên các chuyện riêng.

Vậy mong hai ông cùng đồng viện lưu ý.
Một người trong bọn cử tri
Quảng-Bình: L. K. T.

2 anh em ông Lê bá Chân được tha bổng

Vợ ông Lê bá Chân, nhà viết báo ở Hanoi, bị vu là dục dâm có Trần thị Lược ở Hải dương, làm sỏi nổi dư luận một lúc. Ông Chân và người anh là ông Mậu bị tòa Hải dương kết án: em 4 tháng tù, anh 2 tháng tù.

2 ông chống án, nay tòa Thượng thẩm Hanoi tha bổng cả hai.

Luật lao-dộng và cách chữa thuốc cấp-cứu nạn lao-dộng

Ngày 74 trang, khổ sách bỏ túi, giá độc biệt 0.10. Phạm thơ hoặc chủ muốn biết quyền lợi của nhân có những gì, cũng như hợp tác thỏa thuận mỗi nhà, thì nào là bất công, thế nào là trái luật v. v. Lại có thể đề phòng và chữa chầy được các tai nạn của Lao-dộng. Nếu mua ngay sách này kéo hết / Ở xa gửi mua thêm cước thường 3 xu, chung nhân mua một lượt 10 cuốn cước có 0.20. Mua buôn, lẻ, gửi thư, mandat hoặc tem (tem thơ) để cho nhà xuất bản như dưới đây:

Nhật-Nam T. Q. 102 hàng Gal Hanoi

MIXTURE TRITONIC

BỔ HUYẾT VÀ BỔ SỨC LỰC. DÙNG VỚI NƯỚC HOẶC RƯỢU.

PHARMACIE DE HUE
35 RUE PAUL BERT

PHARMACIE PHAM DOAN DIEM
TOUDANE

TỜ YẾT THỊ VỀ LUẬT LAO-ĐỘNG

CHỦ PHẢI THI HÀNH, VÀ THỢ PHẢI BUỘC CHỦ THI HÀNH

Trong Quan-báo ngày 5 Juin 1937 có đăng rõ các nghi-định thuộc về việc thi hành đạo sắc lệnh ngày 30 Decembre 1936 đối với các người làm công và làm thợ trong những nhà thương-mại và kỹ nghệ. Luật đã ban bố rõ; đăng vào Quan báo rồi, không ai có thể không biết được. Là ra nhà chủ phải tìm cách tuân hành ngay mới phải. Kỳ thế mà trong các hiện và các xưởng do người Anam hoặc người Hoa điều khiển chủ trương, chẳng có mấy nhà chịu tuân hành, hoặc chỉ chừa bề mặt, hoặc biết rồi mà làm ngược đi.

Trong tòa Lao-dộng, và thời thường báo ban cho các nhà chủ hiểu biết rõ các điều luật và bắt buộc phải tuân theo, nhất là những hiện tượng này, thế là, thế này, thế kia và thế làm đó thế kia. Các hiện tượng này tòa Lao động cũng nắm rõ, hẳn hẳn hiểu. Nhưng các xưởng các hiện tượng này biết rằng: không phải là sai trong các điều kiện mà thời gian; hiện tượng này, xưởng các cũng vậy, đã thuộc về thương mại và kỹ nghệ thì cũng phải theo một lệ luật, vậy hẳn bảo cho các hiện tượng này là hiện tượng cho tất cả các hiện tượng, ai vậy đều phải theo đó.

Chính pháp thì các điều khoản trong đạo sắc lệnh ngày 30 Decembre 1936 phải thi hành hết. Tuy có một vài điều của luật có nghi định xếp đặt rõ cách thức thi hành cho thợ phần mình thì nay mai sẽ có đó, hoặc: cũng sẽ một vài điều vì tính cách riêng mà chỉ thi hành cho những nhà buôn to, xưởng lớn chứ không thi hành trong các tiểu công nghệ. Nhưng đó là những chi tiết nhỏ nhất chứ không phải những điều cốt yếu.

Những điều cốt yếu thì hết cả là kỹ nghệ, thương mại lớn hay tiểu công nghệ, ai cũng đều phải nhất luật thi hành thực dụng.
To yết thị dưới đây là cốt để cho mọi người ai ai cũng được biết các điều cốt yếu ấy. Chủ nhà biết mà thi hành cho người phải biết. Thế cũng cần biết mà đòi thi hành những sắc lệnh và nghị định nào về cho mình, nếu không được thì đến tòa Lao động mà xin tòa can thiệp cho.
Các điều cốt yếu kỹ nghệ sau này:
1) Nội về điều lệ riêng của hiện mình (Règlement d'atelier).
Người chủ nhà đăng tới 25 người làm công hoặc thợ thì phải làm điều-lệ riêng. Điều lệ kỹ nghệ là điều-lệ riêng xưởng, điều lệ trong chỗ làm việc (atelier) hay là điều lệ trong cửa hàng. Làm xong điều lệ kỹ nghệ phải nộp tòa Lao động phê duyệt đem về niêm yết tại xưởng thợ, tại cửa hàng, tại nơi trả công thợ và nơi thuê mượn thợ. Phải yết

thị bằng chữ Pháp và chữ quốc ngữ.
Nếu không đủ 25 người thợ và người làm công thì không phải làm điều lệ.

2) Nội về sự phạt tiền.
Nghị định cấm không bao giờ được phạt tiền.

3) Nội về công-xả.
Trong điều 40, đạo sắc lệnh ngày 30 Decembre 1936 có đặt ra một hội-đồng để định rõ số tiền công hệ nhất. Hội-đồng kỹ nghệ rồi đã định chia số tiền-lương ra làm 6 khu vực khác nhau, mỗi khu vực định một giá.

Thế nào là công nghệ hệ nhất?
Công nghệ hệ nhất là không ai có thể ăn công kém được, là số tiền ít nhất mà một người của phải có bằng ngày mới sống được, một số tiền nhất định, nếu ít hơn thì phải chết.

Chủ phải hiểu kỹ, đăng làm công nghệ hệ nhất với công nghệ phải công là số tiền lương một người thợ bằng ngày, thì thợ sẽ lựa số người ta, thợ theo trí khôn, thợ theo tài của của người ta mà lại thợ theo sự cần dùng nữa, theo luật công của (loi de l'offre et de la demande).

Cả hiện kỹ về điều kỹ, vậy hẳn lại rằng công nghệ hệ nhất là số tiền lương ít nhất, chứ không phải là công nghệ phải công. Các nhà chủ cần hiểu kỹ, chứ số ai việc vào ngày định đặt công nghệ hệ nhất mà một công nhân của thợ.
4) Nội về sự trả công.
Mỗi tháng ít ra phải trả công một lần, phải trả bằng tiền đồng hoặc tiền giấy hiện vẫn tiền đồng trong nước.

5) Nội về thời giờ làm việc.
Trừ trường hợp đặc biệt (theo các nghị định riêng) không kể, còn thì từ nay đến 1er Janvier 1938, chỉ được làm việc mỗi ngày 9 giờ thôi. Bắt từ đầu tháng đầu ba, trừ con, người lớn - từ 1er Janvier 1938 trở đi chỉ được làm việc có 8 giờ mà thôi.

Ban đêm thì đàn bà con gái hết cả mấy tuổi nghiêm cấm không được làm việc, con trai dưới 18 tuổi cũng vậy.
Nội hiệ, mỗi xưởng phải làm một tờ kê rõ giờ mở cửa, giờ đóng cửa. Tờ kê kỹ phải trình q. na Tranch tra lao động duyệt y rồi phải dán một nơi rõ ràng ai cũng xem thấy.
6) Nghi nhân lễ.
Mỗi tuần lễ, người làm công, người thợ được nghỉ một ngày không lương là 24 giờ in-à. Ai ai cũng phải cho nghỉ, mà tất cả mọi người làm trong hiện trong xưởng ai ai cũng đều được nghỉ một ngày, trừ những trường hợp đặc biệt

Trong luật định định thì không kể.

7) Nghi nhân năm
Năm 1937 này làm việc một năm thì được nghỉ 5 ngày ăn công lương - từ 1938 trở đi thì được nghỉ 10 ngày. Tiền công những ngày nghỉ phải trả cho người làm trước khi về nghỉ.
Các điều khoản này là nội quy của điều cốt yếu của nhân điều khoản làm. Chủ và thợ nên đọc sắc lệnh ngày 30 Dec. 1936 và các nghị định đăng trong Quan-báo ngày 5 Juin 1937.

Nhất là các nhà chủ cần «y» làm mà tất cả mọi nhà chủ phải tuân theo ngay nếu không sẽ bị phạt nặng, vì phải biết rằng: nếu trái luật mà sự trái luật kỹ có thể thiệt hại đến nhiều người thợ thì trong hiện trong xưởng của mình có bao nhiêu thợ bị thiệt, thì nhà chủ sẽ bị phạt nhiều lần phạt.

Khi các viên chức trong tòa Lao-dộng đến khám xưởng thợ làm việc thì các ngài có hỏi kỹ, thợ nên trả lời: rất thật thà và kỹ lưỡng.

Bất cứ ai nào, tòa Lao động cũng sẵn sàng báo cáo cho chủ hoặc cho thợ biết các điều lệ hoặc khoản thuế thì phải, ai muốn hỏi gì cứ đến đây mà hỏi.

Quyền bảo cử của dân ngụ cư

Bỏ vào khoản 15 và 33 Dự số 86 ngày 19 Decembre 1935, những dân ngụ cư ở làng nào mà nhập vào làng kỹ ít nhất là 5 năm, đến được quyền bảo cử chánh phó tổng và lý trưởng cũng như dân chánh làng kỹ.

QUYỀN PHÒNG-SU

TÚP LẪU NÁT

Một tiếng kêu cứu của dân quê!!!
Một lời văn bình dân về các cảnh đau đớn, khổ não của bình dân
Giá. 0.328

Các bạn nếu không thấy bán ở thư quán, xin gởi 0.327 tem cho:
Nguyễn-dông-Chi
Mộng-Thương Thư-Trại
Làng Đổng-Trượng
Poste TRÀO-NHA
HÀ-TĨNH
thời sẽ gởi đến nhà.

Đã có đĩa Victor mới

BAN PHỤNG-HẢO

SOCO A

-HUE-

Cô Phùng-Hà, Tư-Sang.
M.M. Năm-Châu, Tư-Ut ca nhiều
tuồng mới đặc sắc.

ĐẠI-LY ĐỘC-QUYỀN

PHILIPS RADIO

VÀ

PILOT

MUA BÁO ĐƯỢC BIỂU SÁCH !!

Mua một năm báo

POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE

(học-báo ra ngày chủ-nhật, riêng cho nam-nữ học-sinh các trường Pháp-Việt trong xứ Đông-Dương)

của nhà in MAI-LINH HANOI xuất-bản

giá 1.200; được BIỂU NGAY 1.200 SÁCH của nhà Mai-Linh (ra ít mà giá xa xin trả thêm 0.30 cước gởi sách bưu.)

Chỉ những bạn mua năm mới được hưởng sách biếu.

Nếu nửa chừng báo không ra nữa, nhà Mai-linh xin cam đoan trả lại tiền HẠN BIỂU SÁCH ĐẾN 1er NOVEMBRE 1937

Thư và mandat gửi về MAI-LINH - HANOI

LÀO = TỬ' ĐÒI NAY

Người ta sống ở đời cũng lý như loài thảo-mộc.
Thảo-mộc thiếu nước thảo-mộc khô, người nường đau ốm còn trông gì sống lâu.
Muốn trong mình mạnh mẽ sống lâu thêm tuổi; hãy dùng ngay thuốc rượu bô:

TRƯỜNG SANH DƯỢC TỬU: SỐ 54

Thuốc rượu bô

Thuốc rượu bô này tánh chất hòa bình, đại bổ khí huyết, kiện tỳ dưỡng vị.
Chủ trị: Sĩ nông công thương, hao tổn tinh thần, khí huyết lưỡng suy, bồn thần mệt nhọc, tay chân nhức mỏi. Người tuổi cao tác lớn, âm dương khuỷu lộn, ít ăn ít ngủ. Đàn bà kinh nguyệt không đều, đau bụng nhức đầu. Người trung niên, thiếu niên lao tâm lao lực, lửa sắc quá độ, hao kém tinh thần, bình vóc tiêu tụy, trường phục thuốc rượu này các bệnh đều hết. Tinh thần sáng suốt.
Người không bình dùng thuốc rượu này trở nên mạnh mẽ. Tinh thần tráng kiện.

PHONG THẬP DƯỢC TỬU: SỐ 53

Thuốc rượu như mọi tế bại xụi

Thuốc rượu này chủ trị các chứng phong thấp, tê thấp như mọi tế bại xụi, tế bại nửa mình, hoặc bên tả bên hữu (bàn chân bắt tay), tay chân bại, bình khô nhức thoát đầu gối lớn sưng nhức nhức nhức. Mọi chứng phong hay «đau đầu vai», nhức mỏi trong gân cốt (bệnh bại liệt huyết phong), tế bại cứng mình, tiểu tiện hậu bại, sưng hậu bại huyết dùng thuốc này đôi phong trừ thấp bởi tế bại lực. Tóm tắt lại thuốc rượu này trị 36 chứng phong rất hiệu nghiệm. - Giá chai lít 1.250. Chai lớn 1.500. Chai nhỏ 0.550. Khớp các tiền đại lý đều có bán:

NHA THUỐC VÕ-VĂN-VÂN THUDAUMOT
Chỉ cuộc: 87 Rue Paul Bert HUE - TOURANE - QUINHON - SAIGON - HANOI - HAIPHONG

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỔ ĐÔNG-PHÁP

KỶ THỜ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180.000 và mỗi tế 1 đồng bạc.
(NAM-KY, CAO-MEN, BẮC-KY, TRUNG-KY và AI-LAO). Nơi xđ định ở HANOI, và thời bán vé trước ngày xđ 2 ngày. Các ngày xđ số sau này:

8 Août, 9 Septembre, 14 Octobre, 2-12 1937 và 8. 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau này:

1 số trúng	4.000\$	4.000\$
8 »	1.000.	8.000.
60 »	100.	6.000.
360 »	50.	18.000.
3.600 »	10.	36.000.
4.029		72.000\$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ
Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000\$ 1 số trúng 40.000\$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những số hoặc trúng hay không trúng về năm kỹ số của năm bộ 120 được dự vào cuộc xổ chung kỳ 5 là lớn.

PHỤ-LY: BỘ NAM-KY từ số 000 000 đến số 200 000 và từ số 100 000 đến số 100 000 - BỘ CAO-MEN từ số 200 000 đến số 300 000 và từ số 100 000 đến số 200 000 - BỘ BẮC-KY từ số 300 000 đến số 400 000 và từ số 100 000 đến số 200 000 - BỘ TRUNG-KY từ số 400 000 đến số 500 000 và từ số 100 000 đến số 200 000 - BỘ AI-LAO từ số 500 000 đến số 600 000 và từ số 100 000 đến số 200 000

